

Brčko

Cilj ove komparativne analize je utvrditi u kojoj su mjeri razvojne strategije Brčko distrikta usklađene sa razvojnim potrebama poslovnog i civilnog društva koje su identifikovane u ovoj opštini tokom terenskog dijela istraživanja.

Analizom je obuhvaćeno 15 od ukupno 17 postojećih ciljeva održivog razvoja, koje je utvrdila Generalna skupština Ujedinjenih nacija (UN) sa ciljem da posluže kao globalne smjernice ka održivom razvoju. Korišteni su slijedeći ciljevi održivog razvoja:

- svijet bez siromaštva;
- svijet bez gladi
- zdravlje i blagostanje;
- kvalitetno obrazovanje;
- rodna ravnopravnost;
- čista voda i sanitarni uslovi;
- pristupačna energija iz čistih izvora;
- dostojantven rad i ekonomski rast;
- smanjenje nejednakosti;
- održivi gradovi i zajednice;
- očuvanje klime;
- očuvanje vodenog svijeta;
- očuvanje života na zemlji;
- mir, pravda i snažne institucije;
- partnerstvom do cilja.

Analizom je utvrđeno da su razvojni strateški dokumenti distrikta Brčko usklađeni sa društveno-ekonomskim razvojnim potrebama poslovnog i civilnog društva u četiri od ukupno 15 posmatranih ciljeva održivog razvoja. U odnosu na deset ciljeva održivog razvoja je utvrđena djelomična usklađenost, dok je potpuna neusklađenost utvrđena u odnosu na jedan cilja održivog razvoja.

- Strategije su usklađene sa slijedećim ciljevima održivog razvoja: Svijet bez siromaštva; Zdravlje i blagostanje; Kvalitetno obrazovanje; Očuvanje života na zemlji.
- U odnosu na deset ciljeva održivog razvoja utvrđena je djelomična usklađenost sa identifikovanim potrebama lokalne zajednice i to kod ciljeva: Svijet bez gladi; Rodna ravnopravnost; Dostojanstven rad i ekonomski rast; Čista voda i sanitarni uslovi; Održivi gradovi i zajednice; Očuvanje klime; Očuvanje vodenog svijeta; Partnerstvom do cilja; ; Pristupačna energija iz čistih izvora; Smanjenje nejednakosti.
- Potpuna neusklađenost razvojnih strategija distrikta Brčko je utvrđena u odnosu na slijedeći cilj održivog razvoja: Mir, pravda i snažne institucije

Iz navedenog je evidentno da je pristup razvoju u distrikta Brčko samo djelomično orijentisan ka održivom, participativnom razvoju.

Brčko treba usmjeriti svoje kapacitete na suzbijanje korupcije, despotizma i smanjenje nejednakosti uzrokovane političkim opredjeljenjem. Sugovornici su mahom isticali primjere korupcije i nebrigu vlasti za održivi razvoj zajednice. Smatraju da deklarativno govoreći lokalne

vlasti jesu usmjerene na održivi razvoj ali da u praksi stvari uopšte ne stoje tako. Kažu da lični interesi prednjače nad kolektivnim i smatraju da bez pravne države, slobode govora i mišljenja, te snažnih radničkih prava održivi razvoj u distriktu Brčkom nije moguć.

U narednoj tabeli je uporedni prikaz potreba lokalne zajednice utvrđene tokom terenskog istraživanja, potreba koje je utvrdila lokalna vlast distrikta Brčko u svojim strateškim dokumentima, te stepen njihove međusobne usklađenosti u oblastima relevantnim za UN ciljevima održivog razvoja.

Ciljevi održivog razvoja	Razvojne potrebe identifikovane terenskim istraživanja.	Razvojne potrebe navedene u strateškim dokumentima	Mjere i aktivnosti planirane u strateškim dokumentima	Procjena stepena usklađenost i razvojnih strategija
Svijet bez siromaštva	Siromaštvo u porastu, identifikovan niz ugroženih kategorija; Posebno su pogođene osobe iz marginaliziranih skupina i osobe treće starosne dobi	Iako je veoma teško procijeniti nivo ekstremnog siromaštva, očito je da postoji određeni stepen građana koji žive ispod generalne linije siromaštva (određeni ukupni iznos potrošnje) jer imaju manje od 2.198 KM prihoda po osobi godišnje	<p>Osnivanje i implementacija programa Sigurne kuće za žrtve nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja</p> <p>Poboljšanje uslova stanovanja kroz vidove izgradnje, rekonstrukcije i sanacije stambenih jedinica, građana ranjivih kategorija i Romske</p> <p>Opremanje i pokrivanje troškova dodatnih stručnih zaposlenika CZSR (psiholozi, defektolozi, logopedi, pedagozi)</p> <p>Uspostavljanje intersektorske saradnje sa zdravstvom, obrazovanjem,</p>	Usklađene

			<p>institucijama tržišta rada i NVO</p> <p>Izrada i usvajanje Zakona o socijalnom preduzetništvu Brčko distrikta BiH</p> <p>Implementacija godišnjih javnih poziva za projekte / sufinansiranje osnivanja I funkcionisanja socijalnih preduzeća</p>	
Svijet bez gladi	U službi je javna kuhinja pod vodstvom humanitarne organizacije	Strategija prepoznaje potrebu	Svake godine se iz budžeta izdvajaju sredstva za javnu kuhinju	Djelimično usklađene
Zdravlje i blagostanje	Otežan pristup specijalističkoj dijagnostici i tretmanu; Veliki stepen korupcije u zdravstvu; Administracija ne ide u korist pacijentima	Strategija prepoznaje djelimično potrebe stanovništva	Projektovanje i izgradnja (sa opremanjem) Aneksa Bolnice sa dijagnostičkim centrom, Hospisom, Hitnom službom i Odjeljenjem Psihijatrije; informatizacija zdravstva; obuka osoblja	Usklađene
Kvalitetno obrazovanje	Nedostatak kvalitetnog obrazovanja (posebno u polju informatike i stranih jezika); Nedostatak mogućnosti izvođenja kvalitetne praktične nastave; Nedostatak certificiranih	Neusklađenost obrazovne ponude sa potrebama tržišta rada; Potrebne praktične i specijalističke obuke suvremene nastave, posebno kada je riječ o tehničkim strukama.	<p>Izrada Elaborata o društveno ekonomskoj opravdanosti osnivanja javnog univerziteta u Brčko distriktu BiH</p> <p>Poboljšanje zakona i drugih dokumenata iz oblasti visokog obrazovanja i nauke u skladu sa odgovarajućim dokumentima BiH i EU</p>	Usklađene

	<p>programa za dokvalifikaciju i rekvalifikaciju; potrebna finansijska podrška učenika i studenata.</p>		<p>Pružanje podrške osnivanju i radu visokoškolskih ustanova sa sjedištem izvan Distrikta (u BiH, zemljama regije i EU)</p> <p>Osnivanje (izgradnja, opremanje, zapošljavanje) Javnog univerziteta BDBiH</p> <p>Realno procjenjivanje potreba lokalne privrede i ciljnih grupa</p> <p>Uspostavljanje saradnje sa ključnim socijalnim partnerima (Odjeljenje za obrazovanje, Privredna komora, Udruženje poslodavaca, Zavod za zapošljavanje itd.)</p> <p>Definisanje NPP za deficitarna zanimanja u saradnji sa Tripartitnim savjetodavnim vijećem</p> <p>Omogućiti dostupne programe obrazovanja odraslih (prekvalifikacije i dokvalifikacije) koji su u funkciji zapošljavanja i samozapošljavanja</p> <p>Nabavka 2.000 mobilnih uređaja/tableta/računara za online nastavu</p>	
--	---	--	---	--

Rodna ravnopravnost	Potreba za: uslugama brige o osobama u potrebi; pristup javnim vrtićima; Mjere prevencije diskriminacije žena pri zapošljavanju i tokom radnog odnosa.	Nema podataka	Osnivanje i implementacija programa Sigurne kuće za žrtve nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja Obnova obdaništa; Gender senzitivno budžetiranje	Djelimično usklađen
Čista voda i sanitarni uslovi	Kanalizaciona mreža apsolutno ne zadovoljava ni minimum standarda. Postojeća kanalizaciona mreža, koja pokriva samo uži dio grada je neadekvatna i prevaziđena prvenstveno zbog starosti mreže i neodgovarajućih profila cijevi.	Povećanje kapaciteta vodosnabdjevanja stanovništva; adresirati problem gubitaka vode u sistemu vodosnabdjevanja Proširiti kanalizacionu mrežu	Taksativno definisane mjere Koncept vodosnabdjevanja Brčko distrikta BiH Koncept kanalisanja i prečišćavanja otpadnih voda Brčko distrikta BiH Izgradnja kolektora desna obala rijeke Brke, lijeva obala rijeke Brke, desna obala rijeke Save i PPOV Izgradnja objekata prve faze GTC Plazulje - Potočari (cjevovod, PS Potočari, rezervoar Potočari i spojevi na postojeću vodovodnu mrežu) Rekonstrukcija kanalizacione mreže Rekonstrukcija vodovodne mreže	Djelimično usklađen

Pristupačna energija iz čistih izvora	<p>Potrebna su ulaganja u izgradnju modernih dalekovoda i obnova strujne mreže;</p> <p>U okolnim selima struje nije riješena na svim lokacijama</p>	Nema podataka	<p>Poticanje korištenja obnovljivih izvora energije, ekološki prihvatljivih goriva i povećanje energijske efikasnosti objekata;</p> <p>Utopljanje javnih ustanova</p>	Djelimično usklađen
Dostojantven rast i ekonomski rast	<p>Jačanje radničkih prava i poboljšanje uslova rada;</p> <p>Potrebni programi zapošljavanja mladih; Trend odlaska zbog nezaposlenja i loših uslova rada; poslodavci teško dolaze do kvalifikovanih radnika.</p>	<p>kvalifikaciona struktura nezaposlenih osoba pokazuje da nezaposlene osobe sa srednjom školom i vkv i kv čine najbrojnije grupe u ukupnom broju nezaposlenih osoba u 2019. godini i njihovo učešće iznosi 31,6 % sa srednjom školom i 32,1% sa vkv i kv kvalifikacijama.</p>	<p>podrška biznis start-up projektima i samozapošljavanju mladih</p> <p>Razvoj preduzetništva i malih i srednjih preduzeća</p> <p>Razvoj poljoprivrede i ruralnih područja</p>	Djelimično usklađene
Smanjenje nejednakosti	<p>Evidentna socijalna isključenost osoba iz ruralnih krajeva, siromašnih, žena, mladih, Roma</p> <p>Isključenost na osnovu političkog opredjeljenja</p>	<p>Strategija prepoznaje potrebu</p>	<p>Poboljšanje sistema socijalne uključenosti prema potrebama</p>	Djelimično usklađen
Održivi gradovi i zajednice	<p>Prelazak na ekološki održivu industriju;</p>	<p>Osigurati održivi razvoj smanjenjem</p>	<p>Mjere na utopljanje javnih ustanova</p>	Djelimično usklađen

	usavršavanje socijalnih usluga; transparentni rad državnih institucija; iskorjenjivanje korupcije i nespotizma; jačanje demokratije i prava na slobodu mišljenja i govora.	negativnih utjecaja na okoliš, planskim upravljanjem prostorom i prirodnim resursima i racionalnim razvojem komunalnih usluga	Izgradnja kanalizacione i vodovodne mreže Izostaju oštre mjere suzbijanja korupcije	
Očuvanje klime	Klimatske promjene vidljive potrebno razviti mjere podrške poljoprivrednicima	Osigurati održivi razvoj smanjenjem negativnih utjecaja na okoliš, planskim upravljanjem prostorom i prirodnim resursima i racionalnim razvojem komunalnih usluga	Mjere usmjerene na izgradnju vodovodne i kanalizacione mreže Mjere usmjerene ka jačanje turizma Razvoj poljoprivrede i ruralnih područja Razvoj sistema preventivnog djelovanja od nesreća	Djelomično usklađene.
Očuvanje vodenog svijeta	Brčko nema riješen kanalizacioni sistem što značajno utječe na zagađenje vodenog svijeta	Osigurati održivi razvoj smanjenjem negativnih utjecaja na okoliš, planskim upravljanjem prostorom i prirodnim resursima i racionalnim razvojem komunalnih usluga	Mjere usmjerene na izgradnju vodovodne i kanalizacione mreže	Djelimično usklađene

Očuvanje života na zemlji	Evidentiran problem divljih deponija; potrebni programi reciklaže ; Prekomjerna upotreba pesticida i hemikalija u poljoprivredi	Potreban reciklažni centar te suzbijanje pojave divljih deponija	Izgradnja i opremanje Centra za upravljanje otpadom (CUO) Sanacija i rekultivacija postojeće deponije otpada	Usklađene
Mir, pravda i snažne institucije	Nejednak i stranački uslovljen pristup poticajima, resursima, školstvu, zdravstvu i drugim socijalnim uslugama; korupcija sveprisutna a naročito u zapošljavanju u javnom sektoru.	Nedovoljna intersektorska saradnja u rješavanju sigurnosnih izazova i korupcije.	Određeni pomoci, međutim idalje nedovoljni	Neusklađen
Partnerstvom do ciljeva	Privatnici ne nalaze zajednički jezik sa vlastima. Nedostaje podrška	Strategija prepoznaje potrebu	Izgradnja poslovno-ekonomska zone I luke Brčko uz podršku EU	Djelimično usklađene